

شناسه	رویه اجرایی	تاریخ تهیه گزارش	۱۴۰۱/۰۸/۱۵
عنوان موضوع	بررسی مراتب اعتراض واردکنندگان به رویه های اخذ ۱۰ درصد کرایه حمل از ناوگان خارجی موضوع "تبصره (۲) ماده واحده قانون مقررات تردد وسایل نقلیه خارجی"		
مرجع طرح موضوع	کمیسیون گمرک، حمل و نقل و ترانزیت اتاق بازرگانی تبریز		
شرح موضوع	مطابق تبصره (۲) ماده واحده قانون مقررات تردد وسایل نقلیه خارجی، چنانچه واردکننده برای حمل کالای خود در صورت وجود ناوگان ایرانی اقدام به حمل کالا با ناوگان خارجی نماید، مشمول پرداخت عوارض به میزان ۱۰ درصد کل کرایه حمل در زمان صدور مجوز از وزارت راه و ترابری می گردد. این در حالیست بر اساس رویه های سازمان راهداری و حمل و نقل جاده ای نحوه محاسبه عوارض یاد شده در سامانه بر مبنای ثبت سفارش واردکننده صورت می گیرد. به عبارت دیگر چنانچه واردکننده ای اقدام به ثبت سفارش محموله ای با ۱۰۰۰ تن نماید و صرفاً ۱۵۰ تن از این مقدار را با ناوگان خارجی وارد نماید، بر اساس تعریفی که در سامانه سازمان راهداری صورت گرفته، ۱۰ درصد از کل ثبت سفارش انجام شده از واردکننده اخذ می گردد. این در حالیست که واردات تمام کالای ثبت سفارش شده قطعی نیست و همچنین استفاده از ناوگان خارجی در دفعات دیگر نیز قطعی نمی باشد. لیکن رویه اداره راهداری باعث تحمیل هزینه های مضاعف برای واردکنندگان می گردد. در صورت اعتراض از سوی واردکنندگان نیز، سازمان راهداری اعلام می نماید؛ چنانچه مدارکی دال بر استفاده از ناوگان ایرانی و عدم واردات ارائه گردد، عوارض پرداخت شده، بازگشت داده خواهد شد. لیکن این رویه صرفاً باعث متضرر شدن و اتلاف وقت واردکنندگان ندارد. علاوه بر این به نظر می رسد، سازمان راهداری توجه خاصی به مشروط بودن اخذ عوارض ندارد و شیوه منطقی برای تشخیص عدم وجود ناوگان ایرانی ارائه نداده است. قانون گذار با هدف حمایت از ناوگان ایرانی در شرایط عادی قانونی تصویب می کند. لیکن نحوه اجرای آن مشکلاتی را برای فعالین اقتصادی ایجاد کرده است. متأسفانه در رویه های اعمال شده توسط سازمان راهداری، تحریم ایران و شرایط سخت مرادفات خارجی لحاظ نشده است. در حال حاضر هیچ کشوری اقدام به روابط تجاری با ایران ندارد و چند کشوری که با ایران ارتباط دارند با ناوگان ایرانی همکاری نمی کنند و رانندگان نیز در دریافت ویزا با مشکل مواجه می باشند. متأسفانه این چالش ها از منظر سازمان راهداری قابل مشاهده نیست که همچنان از صاحبان کالا عوارض ۱۰ درصدی اخذ می کند. همچنین بر اساس رویه های پایانه های حمل بار، مبنای محاسبه عوارض ۱۰ درصدی ناوگان خارجی بر اساس کشور سازنده اعمال می گردد. این در حالیست که واردکنندگان محموله را از کشورهای ثانیه ای حمل کرده اند و بایستی کرایه کشور ثانیه ای لحاظ گردد. بعلاوه که تخفیفات دریافتی صاحب کالا از شرکت های حمل و نقل مورد توجه کارشناسان پایانه های حمل بار نمی باشد و نرخ آن بر اساس تعاریف سازمان حمل و نقل تعیین می گردد که این موضوع نیز باعث تحمیل هزینه های مضاعف برای واردکنندگان می گردد. در واقع فعالین اقتصادی به واسطه تحریم ها اعمال شده علیه ایران با هزاران مشقت و هزینه های مضاعف اقدام به واردات کالاهای مورد نیاز کشور می گردند و در نهایت عوض حمایت و تسهیلگری با چالش های داخلی دستگاه ها مواجه می گردند.		
	رئوس ایرادات و مشکلات:		

^۱- تبصره ۲ ماده واحده قانون مقررات تردد وسایل نقلیه خارجی: کالاهای ایرانی که در صورت وجود ناوگان ایرانی با ناوگان غیر ایرانی وارد کشور می شوند مشمول پرداخت عوارضی به میزان ۱۰٪ کل کرایه حمل کالای مورد حمل از سوی صاحب کالا خواهد بود که در زمان صدور مجوزهای حمل کالا توسط وزارت راه و ترابری اخذ و به حسابخانه واریز می شود.

ایرادات و مشکلات مطروحه	۱. متاسفانه در سامانه سازمان راهداری و حمل و نقل محاسبه عوارض ۱۰ درصدی حمل کالا با ناوگان خارجی بر مبنای ثبت سفارش صورت می گیرد که این موضوع ضمن مغایرت با تبصره (۲) قانون مقررات تردد وسایل نقلیه خارجی، باعث تحمیل هزینه های مضاعف و اتلاف وقت واردکنندگان می شود. ۲. عدم توجه و تعیین ساز و کار لازم جهت اجرای شرط موضوع تبصره (۲) ماده واحده یاد شده (اخذ عوارض ۱۰ درصدی کرایه حمل در صورت نبود ناوگان ایرانی) توسط سازمان راهداری و حمل و نقل کشور ۳. متاسفانه تحریم های علیه ایران، عدم روابط تجاری ایران با دیگر کشورها در شیوه های سازمان راهداری و حمل و نقل کشور لحاظ نشده است و این سازمان شرایط زمان عادی را با واردکنندگان اعمال می کند. در حالیکه امکان خرید کالا از سازنده کالا وجود ندارد و واردکنندگان از کشورهای ثانی اقدام به خرید می کنند. لیکن محاسبه نرخ کرایه بر اساس کشور سازنده (مبداء) صورت می گیرد و هزینه های مضاعفی برای صاحبان کالا تحمیل می گردد. ۴. عدم توجه سازمان راهداری و حمل و نقل کشور به تخفیفات دریافتی واردکنندگان از شرکت های حمل و نقل و محاسبه عوارض ۱۰ درصدی کرایه بر اساس تعاریفی که سازمان تعیین کرده است. ۵. متاسفانه به دلیل تحریم ها کشورهای ثانی با ناوگان ایرانی همکاری نمی کنند. همچنین امکان دریافت ویزای رانندگان به دلیل تحریم ها وجود ندارد و این موضوع باعث شده، عملاً ناوگان ایرانی در خارج از کشور امکان فعالیت نداشته باشد. متاسفانه این مشکلات از سوی سازمان راهداری و حمل و نقل مورد توجه قرار نمی گیرد.
جمع بندی جلسه کارگروه کارشناسی مورخ ۱۴۰۱/۰۸/۱۴	جلسه کارگروه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی آذربایجان شرقی با حضور نمایندگانی از اداره راهداری و حمل و نقل جاده ای استان، گمرک تبریز، انجمن صنفی شرکت های حمل و نقل بین المللی شمالغرب، انجمن کارگزاران گمرکی استان، شرکت حمل و نقل تریوه به منظور بررسی "مراتب اعتراض واردکنندگان به رویه های اخذ ۱۰ درصد کرایه حمل از ناوگان خارجی" در محل اتاق بازرگانی تبریز به شرح ذیل برگزار شد: نسرین درخشانی، مسئول دبیرخانه شورای گفتگو: بر اساس تبصره (۲) ماده واحده قانون مقررات تردد وسایل نقلیه خارجی، کالاهای ایرانی که در صورت وجود ناوگان ایرانی با ناوگان غیر ایرانی وارد کشور می شوند، مشمول پرداخت عوارض ۱۰ درصدی کل کرایه حمل می گردند. این ۱۰ درصد عوارض که در زمان صدور مجوزهای حمل کالا توسط وزارت راه و ترابری اخذ می گردد، بر اساس تعریفی که در سامانه راهداری تعریف شده با مبنای میزان ثبت سفارش انجام شده توسط صاحب کالا صورت می گیرد که مشکلاتی را برای وارد کنندگان ایجاد کرده است. این در حالیست که در قانون بحث ثبت سفارش مطرح نشده و مبنای کل کرایه حمل کالای مورد حمل مطرح شده است. با عنایت به اینکه اخذ ۱۰ درصد کرایه حمل منوط به نبود ناوگان ایرانی شده است، سوال پیش می آید: که اداره راه و ترابری از چه طریقی نبود ناوگان ایرانی تشخیص داده و ۱۰ درصد کرایه را مطالبه می نماید؟ مهرداد ایرانی اصل، عضو هئت مدیره و خزانه دار انجمن کارگزاران گمرکی استان آذربایجان شرقی: در صورتیکه حمل کننده ناوگان خارجی باشد، ۱۰ درصد را پرداخت می گردد. لیکن زمانی که مقدار بار زیاد می باشد و به فرض توسط ۵۰ ناوگان حمل گردد و صرفاً ۵ ناوگان آن به ایران رسیده باشد. صاحب کالا اظهار آن را از محل همان ثبت سفارش، برای ترخیص ارائه می دهد. چنانچه یکی از آنها ناوگان ها، خارجی باشد، در زمان اعمال قانونی ۱۰ درصد مبلغ کل بار ۵ ناوگان خارجی بر مبنای وزن ثبت شده در ثبت سفارش از سوی پایانه مطالبه می گردد. مشکل دیگری که وجود دارد، علیرغم اینکه از کشور ثانی محموله حمل شده است، پایانه ۱۰ درصد را از مبداء تولیدکننده (کارخانه) لحاظ می کند. در حالیکه به دلیل تحریم، بیشتر کشورها از جمله اتریش و چین و ... کالای خود را به ایران نمی فروشند و ما کالای اتریش را از ترکیه خریداری می کنیم. در اصل فروشنده ما اهل ترکیه می باشد. با این شرایط در بار ۲۶ تنی حدود ۴۰ الی ۵۰ میلیون تومان تفاوت نرخ حاصل می شود.

در برخی مواقع برای حمل کالا با راننده یا حمل کننده در خصوص میزان کرایه توافق صورت می گیرد. مثلاً بجای ۴ میلیون یک میلیون پرداخت کنیم. لیکن پایانه پرداخت را لحاظ نکرده و با کرایه بالاتر، ۱۰ درصد را محاسبه می کند. به عنوان مثال در حال حاضر حدود ۴۸ کامیون کالا در آلمان داریم که اجازه ورود به ایران داده نمی شود. لذا مجبور هستیم به نام ترکیه وارد کنیم. (در ثبت سفارش کشور سازنده و فروشنده قید می شود. و پایانه نیز کشور سازنده را مبنای محاسبه قرار می دهد.

جعفر نائی، مدیرعامل شرکت حمل و نقل تریوه: طرح بحث عوارض ۱۰ درصدی از ناوگان خارجی به دلیل حمایت از ناوگان ایرانی بود. لیکن این موضوع در شرایط تحریم منطقی نمی باشد. متأسفانه در حال حاضر برای ناوگان کشور ما به دلیل شرایط سیاسی موجود ویزا صادر نمی شود و ما ناچار به استفاده از ناوگان خارجی هستیم. اگر مشکلات سیاسی حل شود ماشین ها داخلی براحتی می توانند بارگیری کنند. در حال حاضر برخلاف سال های گذشته ناوگان اروپایی در کشور تردد ندارد و صرفاً از ناوگان ترک استفاده می شود و صاحب کالا مجبور به استفاده از ناوگان ترک می باشد. ما مجبور هستیم تحریم را دور بزیم و برای وارد کردن بار خود از آلمان به نام کشور ثانی اقدام کنیم و در ایران اسناد مربوطه را تغییر دهیم. گمرک نیز به این امر واقف می باشد. ولی با این حال اعلام می کند از لحاظ گمرکی تخلف صورت گرفته است.

علی هرزندی، رئیس امور مالی و منابع اداره کل راهداری: در صحبتی که صبح امروز با تهران داشتیم اعلام کردند حدود ۳۰ هزار ناوگان خارجی داریم که حدود ۲۰ هزار تای آنها در مسیر اروپا فعالیت دارند. در خصوص کرایه، سازمان دخالتی در آن نداشته و تعرفه های داخلی و بین المللی توسط انجمن صنفی تعیین می شود. ما براساس نرم افزاری که سازمان تعریف کرده است، ۱۰ درصد کسر می کنیم. موردی که فرمودید تنها یک ماشین از ۵ ماشین مربوط به ناوگان ترکیه می باشد، شما می توانید مبلغی که برای ۴ ماشین ایرانی پرداخت کرده اید، براساس قبض انبار ارائه شده که بیانگر حمل بار توسط ناوگان ایرانی باشد، هزینه ای پرداخت شده را درخواست و در عرض ۵ الی ۱۰ روز به شما عودت داده شود.

مهرداد ایرانی اصل، عضو هئت مدیره و خزانه دار انجمن کارگزاران گمرکی استان آذربایجان شرقی: یک میلیون تن ثبت سفارش انجام دادیم و تنها ۱۰۰ تن آن وارد شده است. ولی شما کل ثبت سفارش را در نظر می گیرید. این در حالیست که در زمان واردات کالا اظهارنامه به شما ارائه می دهیم.

علی هرزندی، رئیس امور مالی و منابع اداره کل راهداری: در اینصورت مدارک خود را دال بر عدم واردات مابقی کالا ارائه دهید. از قبل نمی توانیم تشخیص دهیم شما چه مقدار از بار را وارد خواهید کرد. کشورهای (FBA) دارای تفاهم نامه بین المللی می باشند که براساس آن، برای سادگی و سهولت ترخیص و صادرات کالا می توانند کشور تولیدکننده را به عنوان کشور مبدا در نظر بگیرند. ملاک عمل برای ما کشور سازنده می باشد. نحوه محاسبات در سیستم تعریف شده است و امکان تغییر آن در هر زمان وجود دارد. ما نیز براساس آن عمل می کنیم. قبلاً براساس ارز ترجیحی محاسبه می شد حال با حذف ارز ترجیحی، افزایش شدید قیمت ایجاد شده است.

مهرداد ایرانی اصل، عضو هئت مدیره و خزانه دار انجمن کارگزاران گمرکی استان آذربایجان شرقی: قبل از اردیبهشت ماه مشکلی در این خصوص نداشتیم. کرایه ای که در برنامه درج می کردیم بر مبنای کرایه در سیستم ثبت می شد. بعد از اردیبهشت ماه نرخ گذاری بر عهده راهداری می باشد.

شاید ثبت سفارش من یک میلیارد تن باشد، شما باید برای کوتاژی که در سیستم وارد شده باید مجوز صادر کنید، نه ثبت سفارش. هیچ تاجری راضی نمی شود تفاوت دو تن را پرداخت کند و بعد از یک سال اگر وارداتی صورت نگرفت با نامه نگاری و ... درخواست پول خود را داشته باشد. درخواست داریم هزینه دریافتی براساس اظهار و طبق کوتاژ اخذ شود.

سکینه قاسم زاده، کارشناس اداره راهداری و حمل و نقل: ما براساس شیوه نامه ای تبصره (۲) ماده واحده ماده قانون مقررات تردد وسایل نقلیه خارجی، تشخیص می دهیم در فلان مسیر امکان حمل و نقل ناوگان ایرانی وجود ندارد و از این موضوع معاف می باشند. در غیر اینصورت بنا بر این گذاشته می شود که ناوگان ایرانی وجود دارد. شیوه نامه در سایت اداری سازمان راهداری قابل مشاهده می باشد. اگر بار کمتر از تناژ کمتر از ۱۰۰ تن باشد طبق اظهار صاحب کالا، قابل حل در گمرک می باشد. مجوز ۱۰ درصد مبالغ کلان زمانی رخ می دهد که ثبت سفارش بالای تناژ باشد. این موضوع بر اساس قانون مقررات حمل و نقل تکلیف شده است.

علی هرزندی، رئیس امور مالی و منابع اداره کل راهداری: سازمان مکلف کرده است افرادی که ثبت سفارش آنها بالای ۱۰۰ تن می باشد به اداره مراجعه کنند. در سیستم هر دو حالت زیر ۱۰۰ تن و بالای ۱۰۰ تن تعریف شده است. زیر ۱۰۰ تن از طریق گمرک اعمال می شود. پیشنهادات: می توان در شورای گفتگو مطرح کرد در صورتیکه از هزار تن ثبت سفارش فقط ۳۰۰ تن آن وارد شود، عوارض از ۳۰۰ تن اخذ شود و به ثبت سفارش اکتفا نشود.

مهرداد ایرانی اصل، عضو هئت مدیره و خزانه دار انجمن کارگزاران گمرکی استان آذربایجان شرقی: قانون تاکید کرده براساس اسناد گمرکی اخذ شود اسناد گمرکی ما همان بارنامه می باشد.

جعفر نائی، مدیرعامل شرکت حمل و نقل تریوه: اکثر شرکت های معتبر اروپائی، برای ماشین های ایرانی بار نمی دهند. حتی در مورد صادرات نیز حمل بار با ماشین های ایرانی را قبول نمی کنند و می گویند امکان ترخیص بار با ماشین های ایرانی برای ما وجود ندارد.

بهروز زارع، گمرک تبریز: بر اساس اعلام آقای ایرانی اداره پایانه برای محاسبه ۱۰ درصد مبدا حمل را لحاظ نمی کند و گواهی مبدا را ملاک قرار می دهد، این موضوع غیرمنطقی می باشد و قاعدتا باید اسناد خرید و اسناد حمل لحاظ شود و براساس آنها ۱۰ درصد اعمال شود. طبق دستورالعمل و بخشنامه ای که در خصوص تناژ بالای ۱۰۰ تن در گمرک وجود دارد، ما درخواست اخذ مجوز از پایانه را داریم. واردکننده برای کمتر از ۱۰۰ تن طبق اظهار می تواند به صورت هوشمند از پایانه مجوز خود را کسب کند.

به نظر می رسد قانونگذاران به دلیل اینکه با اظهار کمتر از ۱۰۰ تن عمل نگرند، مبنای ثبت سفارش را لحاظ نمایند و اگر از محل ثبت سفارش کالا وارد نشود با ارائه مدارک وجه دریافتی مازاد عودت داده شود. این موضوع قابل بررسی می باشد و می توان پیشنهاد داد زیر ۱۰۰ تن بر اساس اظهار لحاظ شود. در سیستم نیز سوابق ثبت سفارش اسناد زمینه وجود دارد و اپراتور همکار پایانه در بررسی هر اظهار می تواند به سوابق مراجعه کرده تا زمانی که به سقف ۱۰۰ تن نرسیده است طبق روال عمل کند. در هر سفارشی بالای ۱۰۰ تن پوشش داده شد، مجوز اصلی بالای ۱۰۰ تنی که قانونگذار لحاظ کرده است برای واردکننده داده شود.

طبق آئین نامه حمل و نقل (سال ۷۳)، زمان گشایش اعتبار شخص موظف است به پایانه مراجعه کرده و مجوز خود را اخذ کند. اعلام کند با ناوگان خارجی اقدام به حمل و نقل خواهد کرد و ۱۰ درصد را پرداخت کند. اگر تشخیص داده شود با کمبود ناوگان ایرانی مواجه هستند اجازه واردات با ناوگان خارجی داده می شود. باید این موضوع در مجوز نیز درج شود. لیکن به دلیل کمبود ناوگان ایرانی نباید ۱۰ درصد اخذ شود. در ادامه آئین نامه ذکر شده است اگر این مجوز در ابتدای کار اخذ نشود، هرکالائی حمل شود به عنوان ناوگان خارجی در نظر خواهیم گرفت. مگر اینکه طبق بارنامه و اسناد ثابت کند با ناوگان ایرانی وارد کرده است.

مهرداد ایرانی اصل، عضو هئت مدیره و خزانه دار انجمن کارگزاران گمرکی استان آذربایجان شرقی: موضوع اخذ مجوز از پایانه تا تاریخ ۹۷/۰۵/۱۷ براجتی صورت می گرفت. ولی بعد از آن مشکلات بوجود آمد. ما نمی توانیم در سامانه جدید کالای ۱۰۱ تنی

خود را در اظهار ۹۹ تن اعلام کنیم. در ارتباط با دریافت مجوز قبل از ثبت سفارش، قبل از سال ۷۰ ثبت سفارش به صورت دستی انجام می شد. سپس از طرف ترابری ممهور می شد. ولی در سیستم جدید این بخش تعریف نشده است. جعفر نائی، مدیرعامل شرکت حمل و نقل تریوه: به علت تحریم اکثر کالاها وارد بنادر ترکیه می شود. طبق قانون ترکیه بارگیری کامیون های ایرانی از بنادر و مناطق آزاد ترکیه ممنوع می باشد. تاجر ایرانی مجبور است با دو برابر کرایه، کالای خود را با ماشین های ترکیه حمل و وارد ایران کند. علی هرزندی، رئیس امور مالی و منابع اداره کل راهداری: بر اساس فصل (۳) ماده (۲۰) قانون مقررات حمل کالای وارداتی در اجرای تبصره (۲) قانون: کلیه صاحبان کالاهای ایرانی که از ناوگان خارجی (زمینی، دریایی، هوایی) نسبت به حمل و ورود کالاهای خود به داخل کشور استفاده می کنند موظف به اخذ مجوز حمل کالا قبل از مراحل گشایش اعتبار از سازمان حمل و نقل و پایانه هستند. اگر در حال حاضر گشایش اعتبار وجود ندارد و این قانون نیاز به بازنگری دارد درخواست بازنگری داشته باشید. نسرین درخشانی، مسئول دبیرخانه شورای گفتگو: مشکلات در چند بخش قابل طرح است. متأسفانه قوانین بر اساس شرایط روز به روز رسانی نشده است و با رویه قبلی عمل می شود. به لحاظ شرایط سیاسی راننده ها در بحث ویزا دچار مشکل شده اند و برخی کشورها حاضر نیستند کالای خود را به ناوگان ایرانی بپردازند. محاسبه عوارض ۱۰ درصدی بر اساس ثبت سفارش انجام می شود و برای کل ثبت سفارش عوارض مطالبه می گردد. همچنین پایانه عوارض ۱۰ درصدی ناوگان خارجی را بر اساس کشور سازنده کالا لحاظ می کند. حمیدرضا باراندوزی، رئیس هیئت مدیره انجمن شرکت های حمل و نقل بین المللی شمالغرب: مبنای درخواست دو موضوع قرار بگیرد. کرایه واقعی حمل در هر کالا بر اساس نرخ متعارف محاسبه گردد. متأسفانه مبنای کرایه حمل در سیستم پایانه کرایه واقعی و متعارف تعریف نشده است و اشتباه می باشد. درخواست تغییر مبنای کرایه حمل و به روز شدن ارائه گردد. و با عنایت به اینکه در قانون صراحتاً درج ثبت سفارش بیان نشده است، لذا از کل ثبت سفارش عوارض اخذ نگردد.	
<u>پیشنهاد کوتاه مدت:</u> ۱. با توجه به شرایط تحریم پیشنهاد می گردد: مقررات موجود بر اساس شرایط حاکم بر کشور تغییر گردد و با عنایت به اینکه امکان فعالیت ناوگان ایرانی در حال حاضر در دیگر کشورها وجود ندارد، عوارض ۱۰ درصدی موضوع تبصره (۲) ماده واحده قانون مقررات تردد وسایل نقلیه خارجی تا لغو تحریم ها کان لم یکن قلمداد گردد. <u>پیشنهاد بلند مدت:</u> ۲. پیشنهاد می گردد: مطابق تبصره (۲) ماده واحده قانون مقررات تردد وسایل نقلیه خارجی، عوارض ۱۰ درصد کل کرایه حمل ناوگان خارجی از محل حمل بارگیری و بر اساس میزان نرخ کرایه ثبت شده در بارنامه محاسبه و اخذ گردد.	پیشنهادهای
۱. ماده واحده قانون مقررات تردد وسایل نقلیه خارجی؛ ۲. صورتجلسه شماره ۱۴۰۱/۸/۰۸ مورخ ۱۴۰۱/۰۸/۰۵ کمیسیون گمرک، حمل و نقل و ترانزیت اتاق بازرگانی تبریز؛ ۲. نامه شماره ۰۱۸۱ مورخ ۱۴۰۱/۰۸/۰۸ خطاب به اتاق بازرگانی تبریز.	فهرست مستندات و مدارک پشتوانه